

EUROPAPARLAMENTET

2004



2009

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A6-0074/2006

23.3.2006

BETÄNKANDE

om åtgärder för att främja flerspråkighet och språkinlärning i Europeiska unionen: Europeisk indikator för språkkunskaper (2005/2213(INI))

Utskottet för kultur och utbildning

Föredragande: Manolis Mavrommatis

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	7
ÄRENDETS GÅNG	10

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om åtgärder för att främja flerspråkighet och språkinlärning i Europeiska unionen: Europeisk indikator för språkkunskaper (2005/2213(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande om en ”Europeisk indikator för språkkunskaper” (KOM(2005)0356),
- med beaktande av kommissionens meddelande om ”En ny ramstrategi för flerspråkighet” (KOM(2005)0596),
- med beaktande av kommissionens meddelande om ”Främjande av språkinlärning och språklig mångfald: Handlingsplan 2004–2006” (KOM(2003)0449),
- med beaktande av programmet för ”Utbildning 2010: snabba reformer krävs om Lissabonstrategin skall lyckas” (rådets dokument 6905/04 EDUC 43),
- med beaktande av kommissionens meddelande med titeln ”Utkast till 2006 års gemensamma lägesrapport från rådet och kommissionen om genomförandet av Utbildning 2010-programmet” (KOM(2005)0549),
- med beaktande av slutsatserna från Europeiska rådet i Barcelona den 15–16 mars 2002,
- med beaktande av slutsatserna från rådets möte (utbildning, ungdomsfrågor och kultur) den 24 maj 2005 om nya indikatorer på utbildningsområdet,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning (A6-0074/2006), och av följande skäl:
 - A. Europeiska unionens kulturella och språkliga mångfald är numera en del av den europeiska identiteten.
 - B. Flerspråkighet tillåter effektivare kommunikation och bättre ömsesidig förståelse.
 - C. För att uppnå ett folkets EU och det kunskapsbaserade samhälle som ingår i Lissabonstrategin, är det avgörande att alla medborgare har en praktisk förståelse av minst två språk förutom modersmålet. Att enbart lära sig ett gemensamt kommunikationsspråk (ett lingua franca) är inte tillräckligt.
 - D. Förmågan att förstå och kommunicera på främmande språk såväl som en högre nivå på språkkunskaperna är av väsentlig betydelse för att mer effektivt kunna dra nytta av arbetskraften i EU, och därför bör språkkunskaper vara ett grundläggande krav för samtliga EU-medborgare, i syfte att främja fullt utövande av de rättigheter och friheter som hör samman med rörligheten inom EU och skapa en äkta europeisk arbetsmarknad.

- E. Bättre och mer omfattande språkkunskaper är en måttstock för att mäta kvaliteten i EU:s utbildningssystem och är ett av kriterierna för att utvärdera framstegen mot målet att göra Europeiska unionen till världens mest dynamiska kunskapsstyrda ekonomi och till en mer sammanhållen politisk union som står enad i mångfalden.
- F. I mars 2002 efterlyste Europeiska rådet i Barcelona att det skulle införas en indikator för språkkunskaper för att överbrygga den rådande informationsklyftan när det gäller EU-medborgarnas faktiska språkkunskaper och kommunikationsförmåga.
- G. Handlingsplanen ”Främjande av språkinläring och språklig mångfald” är ett positivt steg mot att uppnå Barcelonamålet (modersmålet + två), men det behövs ökade EU-insatser på detta område.
- H. Det finns en mångfald olika examensbevis för språk inom EU, vilket gör det svårt att jämföra de nivåer som har uppnåtts av de respektive innehavarna och det genererar inga fördelar från utbytet av bästa metoder, vilket därigenom hindrar den fria rörligheten för arbetstagare och studenter i Europeiska unionen.
- I. Det bör upprättas en rad tillförlitliga indikatorer för att mäta individuella språkkunskapsnivåer, i synnerhet bland unga, så att man sedan kan införa handlingsprogram utformade för att erbjuda en större mängd olika språk och för att garantera språkundervisning av hög kvalitet.
- J. En Eurobarometerundersökning från september 2005 avslöjade att i genomsnitt 50 procent av EU:s medborgare påstod sig kunna hålla en konversation på ett annat språk än modersmålet. Det förekom emellertid mycket stora skillnader mellan de enskilda medlemsstaterna.
- K. Enligt kommissionens uppgifter är det genomsnittliga antalet främmande språk som lärs ut på högstadienivå mycket lägre än det mål om att förbättra baskunskaperna som fastställdes vid Europeiska rådet i Barcelona, i synnerhet genom att undervisa elever i två språk från en mycket låg ålder.
1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens förslag om att införa en europeisk indikator för språkkunskaper bland de kriterier som används av medlemsstaterna i ”Utbildning 2010”-programmet.
 2. Europaparlamentet tar tillfället i akt att betona betydelsen av europeiska indikatorer för att utvärdera framstegen mot de gemensamma målen på utbildningsområdet i enlighet med Lissabonstrategin, samt ”Utbildning 2010”-programmets betydelse för jämförelsen med och utformningen av en nationell politik och införandet av en europeisk strategisk ram för övergången till en kunskapsstyrd ekonomi på grundval av främjandet och utbytet av bästa metoder.
 3. Europaparlamentet noterar att man med den aktuella indikatorn strävar efter att införa exakta och tillförlitliga standarder för övergripande språkkunskaper i alla medlemsstater på grundval av objektiva språkfärdighetstester som utförs med jämna mellanrum.

4. Europaparlamentet anser att man i språktesten också bör beakta tvåspråkiga och flerspråkiga barn.
5. Europaparlamentet delar kommissionens åsikt att indikatorn inledningsvis bör användas för att utvärdera kunskaperna i de fem språk som är de viktigaste undervisningsspråken i unionen (engelska, franska, tyska, spanska och italienska) i utbildningssystemen. Europaparlamentet uppmanar emellertid kommissionen och rådet att snarast möjligt gå vidare till nästa etapp genom att vidta de åtgärder som krävs för att utvidga testerna till att omfatta de officiella språken i Europeiska unionen, utan att detta är till skada för undervisningen i och utvecklingen av andra språk som inte utvärderas..
6. Europaparlamentet anser att förekomsten av objektiva kriterier för att fastställa språkfärdighetsnivåer eller införandet av en gemensam referensram inte på något sätt inskränker valfriheten eller de organisatoriska metoderna inom de olika nationella utbildningssystemen, och stöder följaktligen kommissionens rekommendation att använda Europarådets gemensamma europeiska referensram för språk för Europeiska indikatorns ändamål.
7. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att aktivt delta i införandet och utvecklingen av indikatorn och att ge ny kraft till språkundervisningen, inklusive genom effektiva språkbadsprogram.
8. Europaparlamentet tillråder medlemsstaterna att främja flerspråkigheten genom att anta en förbättrad politik där man strävar efter att öka det nuvarande antalet undervisningsspråk och genom att prioritera de gemensamma mål som fastställdes i Lissabonstrategin.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att rekommendera spridningen av information om fördelarna med språkinlärning från låg ålder, och tror att initiativ för att informera allmänheten om fördelarna med språkfärdigheter, såsom Europeiska språkdagen (den 26 september), ett initiativ från Europarådet, och den europeiska kvalitetsmärkningen för språk, ett EU-initiativ, kommer att bidra väsentligt till att öka flerspråkigheten.
10. Europaparlamentet stöder kommissionens förslag om att medlemsstaterna till fullo bör delta i utvecklingen av indikatorn och förslaget att upprätta ett organ med företrädare från medlemsstaterna som kan ge råd till kommissionen i politiska och tekniska frågor och alla former av tekniskt stöd samt övervaka framstegen när det gäller indikatorns praktiska användning i medlemsstaterna.
11. Europaparlamentet påpekar att den indikator som kommissionen har föreslagit inte medför några extra budgetutgifter för EU, utan att de beräknade driftskostnaderna täcks av de aktuella Sokrates- och Leonardo da Vinci-programmen och av det nya integrerade programmet för livslångt lärande.
12. Europaparlamentet uppmanar således kommissionen och rådet att se till att det nya integrerade programmet för livslångt lärande utrustas med de nödvändiga resurserna för att främja språkinlärningen.

13. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att se till att de kommande budgetplanerna omfattar tillräckliga medel för att kunna vidta åtgärder så att indikatorn kan utnyttjas fullt ut.
14. Europaparlamentet uppmanar rådet att, med hänsyn till indikatorns särskilda betydelse som ett instrument för beslutsfattande, ansluta sig till den strategi, de parametrar och den tidsplan som kommissionen har antagit när det gäller inrättande och införande av Europeiska indikatorn för språkkunskaper, för att snarast möjligt kunna avsluta det förberedande skedet och påskynda genomförandet.
15. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

MOTIVERING

I. Inledning

Europeiska unionen bygger på en samexistens mellan människor med olika bakgrund och gemensam framtid, och har som främsta mål att skapa en enhetlig gemenskap för de omkring 460 miljoner europeiska medborgare som lever tillsammans i harmoni samtidigt som de behåller sin individualitet och mångfald.

I dagens utvidgade EU är det viktigare än någonsin att de europeiska medborgarna har de nödvändiga kunskaperna och färdigheterna för att effektivt kommunicera och därigenom underlätta en ömsesidig förståelse.

Att lära sig ett enda gemensamt språk för att kommunicera (ett lingua franca) är inte tillräckligt, och ett enda språk kan inte heller spegla EU:s sanna identitet. Med tanke på EU:s språkliga och kulturella mångfald innebär kunskaper i ett antal främmande språk att kommunikationen underlättas och samtidigt uppmuntras vi att vara mer öppna gentemot andra människor, deras kulturer och värderingar.

Dessutom är den fria rörligheten för personer, varor och tjänster en av Europeiska unionens hörnstenar. En person som har tillräckliga kunskaper i främmande språk har fler möjligheter att tillgodogöra sig friheten att arbeta och studera i en annan medlemsstat. Att skapa en genuint flerspråkig europeisk gemenskap där varje medborgare har praktiska kunskaper i minst två språk förutom modersmålet är därför av största betydelse för att uppnå ett folkets EU och, i synnerhet, en ökad rörlighet.

Slutligen är ökade språkkunskaper en av måttstockarna för att mäta kvaliteten i de europeiska utbildningssystemen, i syfte att konkurrera effektivt på internationell nivå.

II. Kommissionens förslag

Europeisk indikator för språkkunskaper

Förslaget från kommissionen följer på det förfarande som beslutades av Europeiska rådet i Barcelona i mars 2002, där stats- och regeringscheferna efterlyste en förbättrad undervisning i grundläggande kunskaper, däribland minst två främmande språk, från en mycket låg ålder samt införandet av en indikator för språkkunskaper.

Europeiska unionen har för närvarande inte tillräcklig information för att utförligt bedöma medborgarnas språkkunskaper, och därför är det nödvändigt att införa tillförlitliga system för att mäta framstegen mot det mål som fastställdes av Europeiska rådet i Barcelona, dvs. att senast 2010 göra de europeiska utbildningssystemen till en kvalitetsreferens för hela världen.

Utbildningssystemen i de 25 medlemsstaterna varierar kraftigt när det gäller metoderna för att testa kunskaper och färdigheter i språk och för att utfärda examensbevis. Detta gör det svårt att jämföra de olika systemen och minskar utrymmet för ett ömsesidigt erkännande av språkmeriter, vilket kan inverka negativt på den fria rörligheten för arbetstagare och studenter i EU.

Kommissionen föreslår att samtliga medlemsstater skall införa en gemensam europeisk indikator för språkkunskaper för att tillhandahålla en korrekt, tillförlitlig och övergripande måttstock för bedömningen av språkkunskaper. Indikatorn skall grundas på särskilt utformade objektiva tester som genomförs på ett urval av befolkningen för att bedöma språkkunskaper inom fyra områden: läsförståelse, hörförståelse samt muntlig och skriftlig språkfärdighet. Dessa tester skall av praktiska skäl vara skriftliga till en början och de relevanta uppgifterna bör inhämtas regelbundet, exempelvis vart tredje år.

Indikatorn skall spegla de utvalda personernas språkfärdighet på var och en av de sex nivåerna enligt skalorna i de gemensamma europeiska referensramarna för språk (Europarådet). Denna referensram har blivit allmänt accepterad och används redan i flera av medlemsstaterna.

Kommissionen föreslår att man inledningsvis skall genomföra språkfärdighetstester i de fem språk som är de viktigaste undervisningsspråken i Europeiska unionen (engelska, franska, tyska, spanska och italienska), och eventuellt lägga till ytterligare språk i ett senare skede.

Enligt en Eurobarometerundersökning från september 2005 är de ovanstående fem språken de som de flesta EU-medborgarna väljer att lära sig. Det är emellertid värt att notera att även om den andel elever på primärnivå som undervisas i främmande språk ökar, så minskar det antal språk som erbjuds i undervisningen enligt färsk statistik. I flera länder finns en tendens att undervisning i främmande språk helt enkelt har kommit att betyda att lära sig engelska.

Även om föredraganden ställer sig bakom den framstegsvänliga strategi som kommissionen har antagit betonar han behovet av att snarast möjligt införa åtgärder för att bedöma kunskaper och färdigheter i ett stort antal olika språk, i syfte att främja flerspråkigheten. Föredraganden samtycker till kommissionens allmänna strategi och indikatorns övergripande parametrar, samtidigt som han erkänner de praktiska och metodologiska svårigheterna med att genomföra dem, såväl som systemets allmänna komplexitet. Han betonar emellertid behovet av att använda indikatorn på ett korrekt sätt för att kunna formulera slutsatser på europeisk och nationell nivå om politiska alternativ.

Den föreslagna rådgivande kommittén för den europeiska indikatorn för språkkunskaper

Föredraganden samtycker till kommissionens förslag om att medlemsstaterna aktivt bör delta i införandet och utvecklingen av indikatorn, särskilt när det gäller insamlande av relevant bakgrundsinformation med avseende på språkkunskaper (språk som talas på TV och i familjekretsen, antalet undervisningstimmar i främmande språk, lärarnas erfarenheter, osv.).

Kommissionen föreslår att man inrättar en kommitté med företrädare från medlemsstaterna som skall ge kommissionen råd i tekniska frågor samt se till att indikatorn införs på rätt sätt. Kommissionen skall ansvara för en central samordning och analys av uppgifter med externt stöd från en anbudsgivare som väljs ut enligt det sedvanliga förfarandet för upphandling.

Föredraganden erkänner värdet av att samordna medlemsstaternas tekniska kunskaper och beslutsfattande och att detta organ utför en viktig uppgift genom att se till att medlemsstaterna gör framsteg när det gäller att utnyttja indikatorn, och övervaka de resultat som uppnås. Föredraganden anser det också vara viktigt att organet uppmuntrar till samstämmighet mellan

medlemsstaterna för att möjliggöra utformandet av en politik som syftar till en ökad flerspråkighet.

III. Slutsatser

Europeiska indikatorn för språkkunskaper anses kunna bli ett ytterst värdefullt instrument för att få tillförlitlig information om de europeiska medborgarnas språkkunskaper, särskilt bland de unga. Indikatorn gör det möjligt att jämföra medlemsstaternas politik på detta område och underlättar samråd om bästa praxis. Den ger därigenom ny kraft till språkundervisningen.

Kunskaper i minst två främmande språk bör ingå som en del av de grundläggande kunskaperna hos en typisk EU-medborgare som lever, studerar, arbetar och allmänt rör sig i Europeiska unionen.

I ett större sammanhang är initiativ som Europeiska språkdagen (den 26 september) från Europarådet, och den europeiska kvalitetsmärkningen för språk (nyskapande program för undervisning och inläring av främmande språk i EU¹) från EU ofta särskilt betydelsefulla för att se till att möjligheterna till språkinläring utnyttjas bättre.

Föredraganden anser det vara nödvändigt att både rådet och kommissionen föreslår ytterligare initiativ som kan leda till en genuint flerspråkig europeisk gemenskap.

¹ <http://europa.eu.int/comm/education/language/label/index.cfm#Search>

